

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, szombat 1912. november 9.

250. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Warzer ház 1 em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 409.

Felolvasó szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónap 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 3 hasábon petit sorja 60 fillér.

A tőke és a háboru.

(V. L.) Minden időben, a történelem minden korszakában egészen napjainkig a népeknek nagyon kevés beleszólásuk volt a hadüzenetekbe. A történelmet helyesen olvasva visszamenve egészen az első bizonytalan emlékekig, látjuk, hogy a háborúk mindig gazdasági nyomások hatása alatt keletkeztek.

Nem támadt és nem is volt sohasem háboru, sem forradalom vagy lázadás gazdasági okok nélkül. A magyar 1848-iki forradalom sem kivétel: a gazdasági reform szükségessége, az általános gazdasági nyomorúság, a jobbágymunka silánysága, a mezőgazdasági terményeknek Ausztrától megszabot alacsony ára, a hitel hiánya voltak közvetlen okai annak, hogy a középnemesség végleges, uralomrajutása betetőzést nyert az 1848-iki forradalomban.

A városok minden időben részben aktív, részben passzív részesei voltak minden háborus mozgalmaknak. Közbe vész az az idő, mely elhatárolja általában a városoknak kifejezetten háboru-ellenes és inkább a szabad fejlődést elősegítő, békére irányuló törekvéseit. Bizonyos azonban, hogy a városoknak a háborus mozgalmak sohasem voltak hasznára és javára. A városok a középkorban inkább kereskedő, mint ipari gémpontok voltak. A kereskedelmi tőke, mely különösen a nyugat és kelet között közvetítette a kereskedelmet, amelyen arányban növekedett, oly arányban szívott fel több és

több készpénzt, aranyat és ezüstöt. A tőkének, a kereskedelemnek, a szabad, békés forgalom volt az érdeke, a készpénz, az ezüst, arany háborus időkben könnyen elveszthető föltett kincs volt, kétségtelen tehát, hogy a városok polgárságának a háborus mozgalmak nem lehettek soha kedvére. Háborus világban a városok gyűlötheyei lettek magyszámú tömegeknek, a mindenfélől összeeregített proletároknak, pénzvágyó kalandoroknak, uraiktól megszökött jobbágyoknak, lírtokukból kizavart szabad parasztoknak, tönkrement iparosoknak, kereskedőknek, katonáknak, szétzavart zsoldosoknak, rablóvagabondoknak. Ez a tömeg, a szedett-vedett, összeverődött népesség azután sok olyan ugynevezett hőstettet, gyilkolást, véres öldöklést vitt véghez a városi lakosság nevében, melyeket később mint a városok polgárságának hőstetteit jegyezte fel a történelem.

A fejlődő városokat minden érdekük a békés állapotok felé hajtotta. A városok kereskedelmének erős és szilárd állambiztonságra volt szüksége, mely biztosítsa a belső békét és biztonságát a hűbérurak ellen, erős hadierővel pedig lehetőleg a külpiacokat is megvédi számára. A városoknak nem voltak ellenségai a forradalmak sem. A parasztfelkelések — különösen a német városokban — megszilárdították a patriciusok uralmát és a polgárság ellenzékeskedését megőrizték. A régi patricius föltenség egész a francia forradalomig tovább elősködött, a városok ipara és kereskedelmének

hátrányára. A fejedelmek a városokat tetők felelőssé azokért a pillanatnyi sikerért, melyeket kebelükben a polgári és plebejus partok háborus időben elértek. A városok kemény serekeit vetették, elszedték, vagy megnyirbálták kiváltságaikat.

A mezőgazdasági népességnek a városokba tördniása nagyobb mérvben tulajdonképpen csak az ipari kapitalizmus kifejlődésével indult meg. A városok meglehetősen elszennyevei fogadták a bevándorlást, a múltak háborus tapasztalatai jogos aggodalommal töltötték el a városok törzslakosságát. Híába zárkóztak el azonban a városok a polgárjogok, céhszabadságok osztogatásával, nem voltak képesek megakadályozni, hogy a városok bevándorlás által ne szaporodjanak. A történelemből tudjuk, hogy különösen a földesurak által gyötört és kiszorított jobbágyok, parasztlakosok szívesen menekültek a városokba, hol, ha a polgárjogból ki is voltak zárva, védve voltak kegyetlen uraiktól. A törvények tiltották a szabad költözködést, a földesurak legtöbbszörre sikerrel meg is akadályozták azt, de ha sikerült is röghöz kötni a falu népét, — a város mint szabadító, esábitó, csalogató, szabadságot biztosító hely folyton szemé előtt lebegett a falu népének. A megszökött jobbágy ritkán volt megtalálható a városok kevert népe között s a városok őrségeiben a nemesekkel együtt igen sok jobbágy szolgált. Ha ezek a jobbágyok megunták a szolgálatot, s visszatértek a falvakba, mint világlátott, tapasztaltakat szerzett, bátor, harcias emelték magukat a fiataloktól, de aki rögtön kéznél volt, mint az első gondok beköszönőre, boldogan jött, hogy szükségessé érezte magát.

Majd egy hosszú, vörös és kék ceruzával írt feljegyzés következett. A helyszerző nevére a benne felmondott s másikat kellett keresni helyettesíteni. Aztán a patika szám. Hm! Kezdett borulni. A felesárnok. Sterilizált tej kellett.

A pék, a mészáros... Telefonon rendelték mindent: az asszony hiányzott a háztartásból. Pajzslóba, ágyban fekvő beteg lett.

Nem írt tovább olvasni, szeméi elhomályosultak. Az ezután jövő szavak a „Tengerparti” voltak, és az magyarul zeti meg aladott; belefutott egy kicsi és egy nagy koporsó. Ham!...

Az eltűnt papírlapon nem volt többé semmi. Csak a végén gyülemlent meg egy somó por. A por, meli elvégre mindennek a végét jelentti.

A férfi ismét kezébe vette a papírlapot, ajkához emelte s kabátja belső zsebébe rejtette. Két perc alatt újra átélte életének két utolsó esztendőjét.

De amikor átélte a ház küszöbét, még is felémelte a fejét, mítha boldog lenne és büszke. Egy érezte, hogy ismerte majdazt, ami az életben szép és jó. És hányan vannak akik az ő rövid, de magasztos boldogsághoz hasonlókat soha se éreztek!...

August Strindberg.

A „Tengerparti” története.

Kitépott papírlap.

A költözködés utolsó kocsija is elindult. A lakó — még fiatal ember, kinek kalapját még fekete flor vette körül — még egyszer körüljárta az üres lakást, hogy meggyőződjék róla, nem felejtett-e ott valamit. Nem! Semmi se maradt ott, éppen semmi, s már ki is ment az előszobába azzal az elhatározással, hogy nem gondot többé arra, a mit a falak között kellett átélnie.

De ott, az előszobában, a telefonhoz erősítve egy fél papírlapot vett észre, amely fel volt felírásokkal, egy része határozottan, esínes, tiszta írással, fekete tintával, a többi színes ceruzával, elhanyagolt sorokban. Az egész szép történet, amit el akart feleltetni a két esztendő története, le volt ide rögzítve, a telefonszámok alakjában: ezen az eltűnt papírlapon ott maradt egy része az életének.

Levette a papírlapot a falról, az ebédli káldalójának pá-kányára tette s olvasni kezdte a feljegyzéseket. Felkönyökölt. Az első, ami szemébe ötlött, egy név volt: — Alice — a legszebb név, amit ismert, azé, a ki menyasszonya volt. Mellette a 15—11. sz. Alatta e szót olvasta „A bank.” Ez az ő munkája volt, az a mi kenyeret adott neki, otthon és barátján, egész létének alapja. De ott a számat egy ceruzavonással keresztül

húzták. Ez azt jelentette, hogy az a bank tönkrement s ő kénytelen volt egy másikba költözni, miután egy ideig nagy nyugtalanságban tépette napját.

Lejebb a virágárus és a bérkocsis nevével kezdte fel, majd eljegyzésük időpontját, a mielőtt ő éppen egy esomó pénz boldog tulajdonosa volt!

Majd a butáros lakását, a tapétását — ezt akkor eták ide, amikor berendezkedtek. Azután következett a butorszállító keesi tulajdonosának címe, amikor végre beköltözött a lakásba.

A bal szögletben az opera páholyának számaát látta meg. Mint fiatal házaspár, minden vasárnap eljártak az operába. Ezek voltak a legjobb óráik, ott, a páholy mélyében, amikor a esondban, vagy a harmónikus zenében lelkük szinte meglögtá egymást. Ezt követte egy barátjának a neve, amit szintén korszakluzták, egy olyan emberé, aki igen sokat vitte, de aki onnét lebukott s kénytelen volt külföldre menekülni a szegény elöl. És mintha ekkor valam új elem toladott volna bele eddig életükbe. A szonykés író a következő szót: — A hölgy. — A hölgy! Milyen hölgy? Lássuk csak! Az, aki nagy kabátot viselt s mindíg részvevőnek mutatkozott, az, aki zaj nélkül jött s az, aki jobbra tartott a folosón s erőveszen a hálósza-bánka ment!

Alatta e szó állt: — L. orvos.
8 könyvtelen néző: Maria. Ez az ő neve volt, aki mindedig diszkrétan távol

berek már nem tudták tünni a földesurak önkényét s ők lettek a forradalmak, fölkelések szervezői. Ez volt a városok hatása a forradalmakra.

A modern kor háborúi ugyanazon okokból származnak, mint a multaké. Az elnyomatás a dolgozó osztályok jogtalansága, nélkülözése, szenvedése, semmivel sem kisebb, napjainkban, mint volt a történelem bár mely korszakában. Csak az elnyomatás és a munka gyümölcsét eltulajdonító kizsákmányoltatás módszere változott, a lényeg a régi. Az egyik ország fejlődő kapitalizmusa mind sürűbben kerül összeütközésbe a másik ország hatalmasabb tőkeerejével. A faji- vagy nemzeti érzésnek nincsen semmi köze ezekhez a versengésekhez. Ellenben a munka ébredésének napjaiban, a belső elégedetlenség elnyomása, a tömegek félrevezetése, a nyomor és szükség okainak és a társadalmi ikutafásoknak helyes irányból elterelése céljából szüksége van a fenyegetett tőkének arra, hogy a népbe tudatosan beleoltsa a nemzeti veszedelem érzését. A metafizikai szükségletek kielégítése már nem bizonyul elég jó eszköznek arra, hogy féken tartsa az elnyomottakat és feltartóztassa a társadalmi forradalmat. A tőkének szüksége van tehát a háborukra most már nemcsak azért, hogy új piacokat találjon nagyobb és több nyereség elérésére, hanem a szolgáshoz tartott tömegek elégedetlenségének levezetése szempontjából is. Nemzetiségi, faji nyelvi, vallási különbségek mesterséges kielezése alkalmas mód és eszköz a háboru valódi okainak eltakarítására. S míg két ország proletárainak százezrei egymást pusztítják, ugyanazon két ország tőkései, pénzarisztokratái között hallgatag megegyezés áll fenn, közös érdekeik védelmére.

A városoknak a békés fejlődés, a termelés zavartalansága az érdeke. A háborus mozgalmak nemcsak a társadalmi rendet, nyugalmat, békét s a szabad fejlődést zavarják meg, de évtizedekkel vetik vissza a városokat fejlődésükben. Olyan országokban, melyek távol esnek és semmiféle relációban nincsenek a háborut viselő nemzetekkel, érezhetők a háboruk romboló hatásai. A jelenlegi balkáni háboru káros hatásait a magyar városok már hosszú hónapokkal megelőzőleg sinylették és ma is súlyosan érzik. A háboruk nemzetközi pénzválságokat vonnak maguk után, a pénzválság romboló következményei pedig a városokat érik legelső sorban. Városainkat alkotó és teremtő munkásságban zavarta meg a jelenlegi háborus világ, további fejlődésüknek vetett gátat, ezért óhajtható a békés állapot mielőbbi helyreállítása.

Ujdonságok.

— **A fiumei színészet.** Brolly Tivadar pozsonyi polgármester és Bartal Aurél pozsonyi főispán tegnap egy memorandumot nyújtottak át Zichy János gróf kultuszminiszternek, mely Pozsony város törvényhatósági bizottságnak a pozsonyi színikerület ügyében hozott közgyűlési határozat alapján szerkesztett felterjesztését tartalmazza. Az abban foglalt okok alapján a miniszter belátta a kaposvári és fiumei kapcsolat folytán előállott helyzet tarthatatlanságát. Megigérte, hogy a fölterjesztést tanulmányozni fogja. A pozsonyi színészet ügyében hozandó döntés előtt Zichy János gróf még november havában Budapesten vagy pedig tervezett oroszvári látogatása alkalmá-

val Pozsonyban értekezni fog a helyzet szánálása érdekében a város képviselőivel.

Érdeklődéssel nézünk a miniszter döntése elé és főleg arra vagyunk kíváncsiak: meg tudja-e a kérdést úgy oldani, hogy a fiumei magyrság is részesülhessen magyar színészetben.

— **A Hangverseny-egyesület estélye.** A Fiumei Hangverseny Egyesület meghívására Luzzatto Fortunato, a fiumei születésű zeneművész kedden, november 12-én este fél kilenckor hangversenyt ad a Deák-szálló nagytermében. A hangversenyen Luzzaton kívül közreműködnek Serrazanetti Agost, Moussong Matild, Sperber Károly, Battaglia Ferenc és Cimadori Róbert.

A műsor a következő:
1. Luzzatto — „Trio“ in do min. op.
2. Extase — énekre, hegedűre és zongorára.
3. Adaggio — hegedűn.
4. Suite de dances Impromptus.
5. a) — Wiegenlied, b) Du meiner Seele
6. Quartett op. 58.

— **Hajókésések.** A szeles időjárás miatt az Ungaro-Croata „Dániel Ernő“ gőzöse tegnap este feltizenegy óraker hatórás késéssel érkezett meg anconai utjára.

A „Hegedüs Sándor“ gőzös ma reggel 8 óraker két órai késéssel érkezett meg Velenecéből a Quarnerón levő vihar miatt.

— **Öngyilkosság az anya előtt.** Az abbaziai mentők tegnap a fiumei kórházba szállították Righer Arthur 21 éves voloscai ifjút, aki anya szemeláttára kétszer magára lőtt. Az esetről Volosceből a következőket jelentik: Righer tegnapelőtt este vacsora után hirtelen felkelt az a száltól s ezekkel a szavakkal fordult anyjához: „Anyám én meguntam az életemet, belső fájdalmak gyötörnek s ez a halálba kényszerít.“ Ezzel kivette zsebéből a revolverét s mielőtt anyja megakadályozhatta volna, magának szegte a revolvert s a mellébe lőtt. Az anyja remülten ugrott hozzá és átkarolta, a fiu azonban kitépte magát karjaiból s másodszer a jobb halántékába lőtt. Egy voloscai orvos vette ápolás alá a szerencsétlen ifjút, tegnap azonban a fiumei kórházba szállították. Az orvosok megállapították, hogy állapota életveszélyes. Righer gyógyvihatlan betegség miatt követte el a tragikus tettet.

— **Szökés a kórházból.** Megirtuk, hogy tegnap délután a kórház elmeorvosnői osztályából megszökött Giulianotti Natál olaszországi illetőségű elmebeteg, aki felmászott a tébolyda tetéjére, onnan leereszkedett egy falra, majd leugrott az ucára és elmenekült. A rendőrség egész délután kerestette Giulianottit, de sehol sem találták meg. Estefelé az olasz konzulátus telefonon tudatta a rendőrséggel, hogy Giulianotti megjelent a konzulátusnál és hazaküldetését kéri. A mentők érte mentek és beszállították a kórházba. Giulianotti, aki dühöngő és közveszélyes őrült könnyen kárt tehetett volna valakiben. Hetekkel ezelőtt — mint akkor megemlékeztünk róla — hirtelen kitért rajta a téboly s nagy konyhakéssel hadonászva 2 órán keresztül rettegésben tartotta lakásadóiját és egy albrölt. Ezek a rendőrség segítségét kérték, de a rendőrök is csak kivont karddal tehetők ártatlananná a közveszélyes őrültet, aki leszállt a Corsóra és ott leszurással fenyegetett mindenkit.

— **A susáki banditák áldozatai.** Még élénk emlékeztetben van olvasóinknak az a páratlan vakmerőséggel elkövetett támadás, amelyet két elvetemült rabló intézett Merdenovics Simon és Zsáloc János susáki közrendőrök ellen. A rablók rálöttek a két rendőrrre, kik közül Zsáloc néhány napon belül felgyógyult, Merdenovics pedig tegnap hagvta el a kórházat.

— **Vitorlás az Óceánon.** A tegnap kikötőnkbe érkezett „Nostra Madre“ vitorlás utja a középamerikai Trinitadból Fiuméba nyolevanhárom napig tartott. A közel három hónapi ut alatt a hajónak a legkisebb baja sem történt.

Mondjuk ki végre:

Igy nem mehet már tovább: éjjel-nappal nincsen nyugtom. Bekötött nyakkal járok komoly betegség nélkül, ugatósan köhögök, el vagyok nyakasodva s a nyalka nem akar oldódni. Azt hiszem, jó lesz egyszer már megkísérlni a Fáy-téle valódi sződen: ásványpasztilla használatát, a mi a szomszédoknak is használt, hogy vegre nyugtunk legyen éjszaka és egészséges lesznek megint Anna, elmegy majd a gyógyszerárba, vagy a drogeriába és hoz egy skatulyával 1 korona 20 tihert s majd megátjuk, nem lesz-e vege ennek a kintodásnak!

— **Beteljesedett háborus jóslatok.** A Balkánon most dúló háborut már évekkal ezelőtt megjövendölték. Tíz évvel ezelőtt ugyanis könyv jelent meg Párisban, melynek ez volt a címe: „Husz jóslat Daniel és az Apokalypsis jövendölései nyomán.“ Ez a könyv megjósolta, hogy 1906-tól kezdődőleg XXII. század végeig mi fog történni. A könyv megjövendölte Tripolisz meghódítását az olaszok által, amely tudvalevőleg bekövetkezett, Balkán-háboruról pedig így nyilatkozik: Nagy átalakulások vannak küszöbön, amelyek eredményeképp Macedonia, Albánia és Szíria elszakadnak Török birodalomtól. A könyv tud továbbá a nagyhatalmak egy szövetségéről, mely nem kevesebb, mint tíz államból fog állni. 1919 végén a különös könyv szerint Törökország csupán Thráciából és Bithyniából fog állni. A megjövendölt és diadalmas szláv államok azonban virágozni fognak a maguk természetes és sok vér árán megszerzett területén.

— **Iskolai kirándulások.** Az újabb időben iskoláink egyrésze minden esztendőben rendez kisebb-nagyobb kirándulásokat, leginkább a húsvéti és a pünkösdi ünnepek alkalmával. A polgári- és középiskolák növendékei egy-két tanár vezetése mellett indulnak utnak, hogy szétnézzenek és némi tapasztalatokra tegyenek szert. Rendek körülmények között ezek a kirándulások kétségtelenül hasznosak s ezért azokat az iskola-fentartók elősegítik. De történnék olyan dolgok is, hogy egyes nagyobb iskolák tanulóit messze külföldre viszik és három-négy világváros is bejártnak velük, ugyanannyi országon keresztül. Ez perze nagy helytelenség, melynek utját kell állani. Mindezekről a dolgokról abból az alkalomból emlékeztünk meg, hogy Nagy József kis füzetkét látított össze, amelyben arról van szó, hogy polgári iskoláink az 1910—11-ik iskolaévben hány kirándulást rendeztek és hol jártak. Ebből a kimutatásból azt tudjuk meg, hogy az említett iskolák közül 73 küldte el növendékeit utazni. A legtöbb iskola, igen helyesen, a közelben eső nagyobb városokat és az érdekes vidéket vette tekintetbe, de néhány messzebb is elkalandozott. Talán azért, mert a környékbeli viszonyokkal immár megismerkedett. A füzetben foglalt adatok szerint 12 polgári iskolának tanulóit Budapesten néztek szét. Fiuméba 11, Erdélybe szintén 11, a Balaton környékére pedig 6 iskola rendezett kirándulást. Ugyan ennyi iskola látogatta meg a Tátrát, míg öt az Alduna szépségeiben gyönyörködött. A kimutatásban három olyan iskola szerepel, amelynek növendékei Bécsbe mentek. Egy iskola pedig Bosznia-Hercegovina-Dalmácia vidékein mutatta magát. Azok a kis diákok, akik vasutra, hajóra ültek és itt-ott kóboroltak, középszámítás szerint 70 ezer koronát költöttek. Ha azonban azt is tekintetbe vesszük, hogy a kirándulóknak zsbpénzüik is volt és hogy annak is a nyakára hágtak, körülbelül abban lehet megállapodni, hogy a polgári iskoláknak ama része, mely a kirándulásokban részt vett, 80 ezer koronát áldozott az idegenforgalom oltárára.

— **A mentők működése.** A városi mentőállomás kimutatása szerint a mentők 1912 október hónap folyamán 449 esetben nyújtottak első segélyt és 99 egyént szállítottak be a kórházba.

— **A kikötőből.** Nov. 8. Érkezett: „Vladimir“ magyar gőzös Triestből üresen; „Nostra Madre“ olasz gőzös Trinitadból 875 tonna szalfaltal; „Florida“ osztrák gőzös Pólából üresen.

Indult: „Pavia“ angol gőzös Liverpoolba 1500 tonna cukorral, 150 tonna liszt-

tel, 40 tonna magnessittel és 160 tonna fakivonattal; „Amphitrite“ osztrák gőzös Alexandriába 200 tonna cukorral, 160 tonna rizsszel, 10 tonna papírral és 70 láda üvegáruval; „Principessa Cristiana“ olasz gőzös Salonába üresen.

— Olesó főthtus kimérése. Holnap, szombaton reggel 150 kiló főtt marhahúst mér ki a város a Scoglietto végén levő közhidón. A főthtus ára 80 és 64 fillér kilónként. Az elárusítás reggel pont 8 órakor kezdődik és addig folyik, míg a készlet tart. Ezt az olesó husárusítást a város gyakrabban szándékozik megismételni s mi mindenkor előre figyelmeztetni fogjuk erre takerős háziasszonyainkat.

— Kézrekerült tolvaj. A trieszti rendőrség tegnap Fiuméba kísértette Ledermaier Adolf 20 éves suhancot, akit onnan tiltottak. Ledermaier, aki több ízben volt büntetve s fegyházat is ült, a susáki esendőrség 50 koronás lopás, a budapesti rendőrfőkapitányság pedig más büntetett miatt köztette. Fiumében nemrég töltötte ki hét hónap börtönbüntetését, melyet a fiumei törvényszék lopás miatt szabott ki reá. A fegyházviselt embert ma átadták a susáki esendőrségnek s újabb büntetésének kitöltése után Budapestre viszik, ahol hasonló sors várja.

— Veszedelmes játékszer. Blazeovic Emilia 10 éves iskolásleánya tegnap történetet talált s arra egy kővel ráütött. A patron felrobbant és súlyosa megsebesítette a leánya mindkét kezét. Beszállították a kórházba.

— Nagy táncestély a Magyar Körben. Mint már jeleztük a Fiumei Magyar Kör szombaton, e hó 9-én a volt Minach-villában levő körhelyiségeiben nagy táncmulatságot rendez, mely táncversenyyel, tombolával világpóstával stb. lesz egybekötve. Az estély, melyre már eddig is számos előjegyzés történt, igen nagy sikerűnek ígérkezik és azon a kör saját zenekara is részt vesz. A mulatság 8 órakor kezdődik. Belépődíj családoknak 2 kor., személyjegy 1 kor. Körtagok által bevezetett vendégek is részt vehetnek az estélyen.

— Sebesült szerb tiszték Abbáziában. Voloska-Abbázia község előjárósága azt az értesítést küldte a szerb hadügyminisztériumnak, hogy a háboruban megsebesült szerb tiszték közül negyvennek szivesen ad ingyen lakást és ellátást, üdülésük tartamára. Az abbáziai horvátok, akik legtöbbnyire penziótulajdonosok, és akik annakidején népgyűlést is rendeztek a délszláv testvérek felségélyezése ügyében, most arra is kötelezték magukat, hogy a szerb hadügyminisztérium által odaküldendő negyven sebesült szerb tisztet orvosaiikkal ingyen kezeltek, sőt ingyen gyógyszerrel is látják el.

— A „Zrinyi“ Szaloniknál. A hadügyminisztérium tengerészeti osztálya közli, hogy a király „Zrinyi“ nevű hadihajója a külügyminisztérium megkeresése folytán a Szaloniki mellett, Kabellóban levő dohánypartelep védelmére a flottából kivált és oda utnak indult.

— Az Országos Központi Hitelszövetkezet jelentése szerint a szövetkezetek száma 2336-ra emelkedett, ebből Horvát-Szlavonországra 273 hitelszövetkezet esik, melynek működése 1115 községre terjed 59,036 taggal, 149,564 üzletrészszel, melyeknek értéke 5,939,100 korona. Horvát-Szlavonországonban vármegyénként így oszlanak meg a hitelszövetkezetek:

- 1. Belovár Körös megye 42
- 2. Lika-Krbava „ 9
- 3. Modrus-Fiume „ 5
- 4. Pozsega „ 32
- 5. Szerém „ 54
- 6. Varasd „ 22
- 7. Verőce „ 70
- 8. Zágráb „ 39

Ezekből a magyar hitelszövetkezetek száma 73.

— A raguzai katonai parancsnokság áthelyezése. Raguzából jelentik: Nagy felzúdulást keltett a hadügyminisztériumnak az a hirtelen kiadott rendelkezése, hogy a nagy katonai létszámmal bíró fontos hadi állomáshelynek, Raguzának a katonai élelmezési raktárát beszüntették és csak egy olyan fiókraktárt hagytak ott, mint amilyen Metkovicban,

Zarában és Spalatóban van. A fiókraktárt a castelnuovói raktárparancsnokság alá osztották be, ugyanúgy, mint a cattarói, buduai és rizanói raktárakat. A 16. hadtest székhelyén levő raktár beszüntetése sztratégiai okokra vezethető vissza, mert ezt, a háborus időkben fontos szerepre hivatott, úgynevezett „Evidenz-vepflegsmagazin“-t a tengerparttól behelyezték Mosztárba. Ebből a katonai körök azt következtetik, hogy a közel jövőben várható a raguzai katonai főparancsnokságnak Mosztárba való áthelyezése is. Az áthelyezést azzal indokolják, hogy míg Raguzán csak egy brigádparancsnokság és egy gyalogsági ezredtörzs, egy gyalogsági zászlóalj, egy hegyi tüzér-üteg és egy hegyi train-osztály van addig a megerősített Mosztárban 7 zászlóalj gyalogság, 1 eskadron lovasság, 4 hegyi üteg, egy vartüzér zászlóalj és 4 hegyi train-eskadron állomásozik és mint ilyen, a déli határnak majdnem a legerősebb garnizonja.

x Berlin-szálloda Budapest. A főváros elete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyílt a 140 diszesen berendezett szobáiból álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó az abbáziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló élénkítő szakszerű vezetésére.

— 0 —

TÖZSDE.

	Nov. 7. zárlat	Mai árt. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	789.50	785.50
Osztrák hitelrészvény	609.—	605.—
4%-os koronajáradék	84.65	84.60
Osztr.-magy. államvasut	682.—	680.50
Jelzálogbank	413.—	411.—
Leszámlolóbank	306.50	305.—
Hazai Bank	284.—	282.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	540.—	538.—
Rimamurányi	704.50	701.—
Salgótarjáni	714.—	714.—
Közuti Vasut	657.—	652.—
Városi Villamos	372.—	364.—
Adria	515.—	—
Déli Vasut	105.—	—
Magyar Cukoripar	2710.—	—
Rizsgyár	2700.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.75	11.80
Rozs 1913 áprilisra	10.38	11.49
Tengeri májusra	7.86	7.88
Zab áprilisra	10.71	10.77
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	609.—	605.—
Magyar hitelrészvény	789.50	785.50
Osztrák magyar államvasut	682.50	681.—
Déli Vasut	105.—	103.50
Alpesi	973.—	965.—
Skoda	753.—	758.—
Osztr. koronajár.	85.20	—

Fiumei és trieszti értékek: Legutóbbi kétések átlagárát.

Fiumei 4%-os köicsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	630.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	300.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takaréksusák	226.—
I. Horvát Takarékpénztár	6000.—
„Indeficienter“ tengerhajóz. Nom 250	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs	1420.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1400.—
Ált. Forgalmi r. t.	2200.—
Magyar Olajgyár	208.—
Austro-Americana	275.—
Navigazione Libera Triest	595.—
Osztrák Lloyd	509.—
Stabilimento Tecnico	9550.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	408.—
I. Trieszti Rizsgyár	878.—
„Kerka“ dalmát vizművek r. t.	398.—
Spalatoí Portland Cement	388.—
Assicurazioni Generali Nap.	910.—
Riunione Adriatica	3775.—

— 0 —

— A Titanic mentőesónakja. Londonból jelentik: Male tengerészkapitány, aki most érkezett meg Granvilebe, bejelentette a tengerészeti hatóságnak hogy Terra-Nova partjai mellett egy esónakot talált, amelyen „Titanic No. 15.“ jelzés volt olvasható. Azzal gyanítja ebből tehát, hogy ezt a esónakot a katasztrófa idején az ár sodorta el. Mintán azonban a esónak teljesen üres volt, valószínűnek tartják, hogy ember nem pusztult el benne. Ezzel szemben az az igazság, hogy a Titanic elpusztulása után a Carpathia Cunard Fivándorlási gőzös 15 mentőesónak utasait mentette meg s ezzel a tengerészeti jog szabályai szerint mind a 15 esónak Rostrom kapitánynak, a Carpathia parancsnokának tulajdonába jutott. A 15 mentőesónakból azonban a hajó tulzsfuoltsága miatt mindössze 13 esónakot lehetett elhelyezni a hajón. Ezeket még Newyorkba való megérkezés előtt óriási pénzért eladták az amerikai lapok kiküldött tudósítóinak, a két felesleges esónak azonban a tengeren maradt és így sodródhatott el most Terra-Nováig.

— A bosnyákok és a máv. tarifái. A szerajevói kereskedelmi és iparkamara még a nyár folyamán azzal a kérelemmel fordult a magyar kereskedelemügyi minisztériumhoz, hogy a Bosnyák-Bród felé vezető vonalokon a felemelt tarifákat szállítsa ismét le. A minisztérium most hivatalos leiratban értesítette a kereskedelmi kamarát, hogy megkeresését figyelembe vehetőnek nem találta.

Távirat — Telefon.

Szerbia követelőzik.
PARIS, nov. 8. A „Temps“ levelezője tegnap beszélgetett Pasicscsal, aki azt mondta, hogy Szerbiának Ausztria-Magyarországgal való megegyezése nem lesz könnyű dolog. A vámszerződés Szerbia és a monarchia között még nem aktuális. Ha a monarchia segélyére lesz Szerbiának abban, hogy az Adria-tengeren utat nyerjen, akkor bebizonyítja, hogy barátsága tényleg komoly. Albánia autonómiája lehetetlen kívánság. Ennek oka az albán lakosságban keresendő. A szövetséges államok igenis felosztani az európai Törökországot. Konstantinápoly sorsát a hatalmakra bízzák. A szerbek követelik San Giovanni di Medua, Alessio és Durazzo kikötőket.

Szaloniki bevétele.
BELGRÁD, nov. 8. Ide az a jelentés érkezett, hogy Karagyorgyevics Arzén herceg a szerb sereg élén bevonult Szalonikibe.

BELGRÁD, nov. 8. Egy itteni ujság rendkívüli kiadása jelenti, hogy Karagyorgyevics Arzén herceg a szerb lovasság élén bevonult Szalonikibe. A hírt még nem erősítették meg.

A bolgárok Konstantinápoly előtt.
SZOFIA, nov. 8. A főhadvezetőségtől érkezett magánértesülések szerint a bolgárok megszállták Csataldzsát. Most utban vannak Konstantinápoly felé.

A végsőkig.
KONSTANTINÁPOLY, nov. 8. Az este a Porta összehívta a nagyköveteket és a nagyvezér kijelentette előttük, hogy a haditanács határozata folytán Törökország a végsőkig folytatja a háborút, amit a most megérkező kisázsiai csapatokkal a si-

Richter cipői a legjobbak és lelegegánsabbak.
RICHTER FERENC cipészmeister Fiume Corso 37,
Via Municipio 2 és Abbazia Reichstrasse 39.

ker reményével vehemensebb erővel veszt fel, mint eddig. Arról, mondotta a nagyvezér, szó sem lehet, hogy addig letegyük a foglyvert, amíg egy mohamedán harcos él.

A szerb kikötő ügye.

PÁRIS, nov. 8. Balkáni diplomáciai körökben úgy vélekednek, hogy Ausztria-Magyarország nem ellenezné egy szerb kikötő létesítését, annak azonban nem szabad az Adria-tengeren lenni. Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország szívesen adnák beleegyezésüket abba, hogy Szerbia az Aegei-tengeren Szaloniki közelében létesítsen tengeri kikötőt. Franciaország szintén ily módon gondolja a kérdést megoldani.

A nagyhatalmak közvetitenei?

PÁRIS, nov. 8. A lapok jelentése szerint Törökország jegyzékére Angolország azt a választ adta, hogy a közvetítést elvileg elvállalja. Hír szerint az orosz kormány is hasonlóképpen válaszolt. Hihető, hogy a többi hatalmak válasza is kedvező lesz Törökországra nézve.

A legújabb császár.

PÁRIS, nov. 8. A bolgár főhadvezetőségtől érkezett hírek szerint Ferdinand bolgár király Konstantinápoly bevétele után császárrá akarja magát koronáztatni az Aja Szófia templomban és ez alkalommal felveszi a „Kelet császára” címet.

A monarchia követe Belgrádban.

BUDAPEST, nov. 8. Ugron István, az osztrák-magyar monarchia követe ma délután visszautazik Belgrádba, ahol a holnapi nap folyamán tanácskozni fog Pasics miniszterelnökkel, akinek tudomására fogja adni, hogy Ausztria-Magyarország jó viszonya ezután is ugyanolyan lehet Szerbiával szemben, mint a milyen Szerbia megteremtőjének, Andrássy Gyulának idejében voltak. Ennek az előfeltétele azonban, hogy Szerbia is ugyanazt a politikát vallja, amelyet Andrássy idejében folytatott.

Drinápoly elesett.

LONDON, nov. 8. A Daily Mail Szófiából azt a jelentést kapta, hogy Drinápoly elesett és a bolgárok már bevonultak a városba. Hogy erről a világnak mitsem tud, annak az oka, hogy a bolgárok féltékenyen titkolják Drinápoly elesését, mert attól tartanak, hogy a nagyhatalmak ezt már végső csapásnak tekintik és a diplomácia közbe lép, mielőtt a győzedelmes szövetségesek bevonulhatnának Konstantinápolyba.

A bolgároknak minden vágyuk az, hogy Konstantinápolyt is megszállhassák. Éppen azért parancs ment a főhadiszállásról, hogy a csapatok tulfeszített menetelésben siessenek a tráciai harctérre.

Az albánok és a hármasszövetség

BERLIN nov. 8. Az albán törzsek azt a kérelmet terjesztették a berlin kabinethez, hogy a hármasszövetség, vagy annak valamely tagja vegye Albániát protekturátusa alá.

A király óhaja.

BUDAPEST, nov. 8. Berchtold gróf külügyminiszter ma kihallgatáson jelentkezett Ó felségénél, akitől átvette a további utasításokat a bécsi diplomáciai tárgyalásokra vonatkozólag. A király azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné, ha az Albániára vonatkozó világtörténelmi események diplomáciai uton a tavaszig elintézve lennének. Berchtold gróf ma este tér vissza Bécsbe.

Az ellenzék emlékirata.

BUDAPEST, nov. 8. A szövetséges ellenzék vezérő bizottsága az este ülést tartott, melyen a külpolitikai helyzet ügyében kiadandó emlékirat ügyét beszélték meg.

Az elaboratumot, ha teljesen készen lesz, a szövetséges ellenzék teljes ülése elé terjesztik. Foglalkoztak még az ellenzéknek teljes egyesülésére arra az esetre, ha válaszfásokra kerül a sor.

Az ellenzék és a külügyek.

BUDAPEST, nov. 8. A szövetséges ellenzék tegnap egy külügyi albizottságot választott, melynek az a feladata, hogy az ellenzéknek külügyi álláspontját emlékiratba foglalja. Az albizottság ma délelőtt összejött Kossuth Ferenc lakásán és alakuló ülést tartott.

Az ellenzék bomlása.

BUDAPEST, nov. 8. Ellenzéki körökben számítanak arra, hogy az ellenzék egy része a további akcióban nem fog részt venni. A delegáció megnyitására 120 ellenzéki közül csak 28 jelent meg a fővárosban, ami miatt nem is tehetek semmit. A távolmaradókat most felhívják, hogy vagy jöjjenek Budapestre és vegyenek részt a harcban, vagy pedig lépjenek ki a pártból.

Diplomaták elutazása.

BUDAPEST, nov. 8. Berchtold gróf külügyminiszter az egész diplomáciai karral ma este visszautazik Bécsbe, mert ott fogják a Balkán kérdést tárgyalni.

Sassonow súlyos beteg.

PÉTERVÁR, nov. 8. Sassonow külügyminiszter, aki az orosz békepárt lelke súlyosan megbetegedett. Állapota annyira vigasztalan, hogy minden valószínűség szerint, állásáról is le kell mondania.

Közös minisztertanács.

BUDAPEST, nov. 8. Zaleski lovag, osztrák pénzügyminiszter és Förster vasutügyi miniszter tegnap megérkeztek Budapestre, hogy részt vegyenek a boszniai vasutak ügyében ma tartandó minisztertanácson.

BUDAPEST, nov. 8. Ma délelőtt 10 órakor a királyi várban közös minisztertanács volt, melyen a közös minisztereken kívül részt vettek Lukács László, Beöthy László és Teleszky János magyar miniszterek, továbbá Stürgkh osztrák miniszterelnök pénzügyi és kereskedelmi miniszterével együtt. A tanácskozás tárgya a bosnyák vasutak építése volt, mert az öszön ebben az ügyben folytatott tárgyalásokat nem tudták befejezni.

Molnár Ferenc újabb sikere.

BUDAPEST, nov. 8. Ma délelőtt volt a Magyar Színházban Molnár Ferenc legújabb darabjának „A farkas”-nak főpróbája. A főpróbán jelen volt igen sok külföldi színigazgató is, akiknek nagyon tetszett Molnár kiváló sikerrel bemutatott színműve.

A hercegprimás lemondása.

BUDAPEST, nov. 8. Vaszary Kolozs hercegprimás lemondásáról, melyről már megemlékeztünk, még a következőket jelentti tudósítónk: A hercegprimás október 27-én nyújtotta be lemondását a pápánál. Mindkét helyen diszkréten kezelték az ügyet és csak akkor akarták nyilvánosságra hozni, ha a lemondást már elfogadták és az utódról is gondoskodtak. Ez körülbelül január közepén lett volna. De a hír kipattant, sőt most már azt is tudják, hogy a hercegprimás arra kérte a pápát, engedje meg, hogy továbbra is Budapestben is maradjon. A lemondott biborosoknak tudvalevőleg be kell menni a pápai udvarba. A hercegprimásnak azonban Balatonfüre-

den birtoka van, de egyébként is ez a kedvenc helye és szeretne itt maradni.

BUDAPEST, nov. 8. Ma már hivatalosan is megerősítik Vaszary Kolozs hercegprimás lemondását. Ugyanis a „Magyar Kurir”, a katólikus püspöki karnak és a néppártnak a hivatalos könyomatosa ma előkelő egyházi körök véleményét közli a hercegprimás lemondásáról. Vaszary utódja a „Magyar Kurir” szerint is Csernoch kalocsai érsek lesz.

Mi lesz a Balkánnal?

BUDAPEST, nov. 8. Az osztrák delegáció külügyi bizottsága tegnap délután ülésein Langenhau dr. kérdést intézett a külügyminiszterhez arra vonatkozólag mi lesz a Balkánnal? Szerinte a Balkán legyen a balkánokké, nekünk csak az az érdekünk, hogy kereskedelmi téren megrövidülést ne szenvedjünk.

Kramarz dr. azt kérdezte, hogy miként óhajtják a Balkán-kérdést megoldani: ideiglenesen, vagy véglegesen. Miután az ideiglenes megoldás világháborút eredményezne, kéri, hogy a Balkán ügyeit rendezzék véglegesen.

A pénzügyi bizottság ülése.

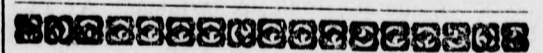
BUDAPEST, nov. 8. A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délután hat órakor ülést tartott. Tárgyalták a kereskedelmi tárcsa 1913-ik évi költségvetését, amit változatlanul elfogadtak.

Szalay Imre — báró.

BUDAPEST, nov. 8. A hivatalos lap mai száma közli, hogy ő felsége Szalay Imrénék, a Nemzeti Múzeum igazgatójának a magyar bárói méltóságot adományozta.

Távoli földrengés.

TRIESZT, nov. 8. Az itteni haditengerészeti obszervatóriumban tegnap heves földrengést jeleztek a szeimografikus készülékek. A földrengés főfészke 8500 kilométernyire lehetett. A földrengés reggel 8 óra 52 perc és 7 másodpercekor kezdődött, legintenzívebb volt 9 óra 21 percekor és délelőtt 10 órakor ért véget.

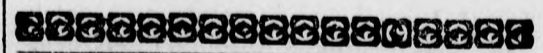

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenkéntháromszor

uj, fényes műsor!

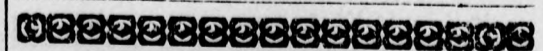

Még teljesen jókarban lévő

Singer varrógép

olcsón eladó.

Cim a kladóban.

„Al Paolo“ vendéglő

(ex Rákóczy)

Fiume Via dell'Industria 52 sz.

a kivándorlási palotával szemben

ujjonnan berendezve.

Kitűnő magyar és olasz konyha. El-

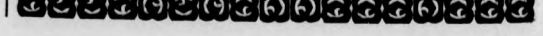
sőrendű magyar borok, Polgári sör.

Havi előfizetők elfogadtatnak.

Szíves pártfogást kér

Hönsch Pál

a Lloyd vendéglő volt főpincés

Elsülyedt vitorlás.

TRIESZT, nov. 8. A tegnap ideérkezett „Brünn“ Lloyd-gőzös parancsnoka izgalmas tengeri szerencsétlenséget jelentett be. Strugnano közelében egy vitorlás a viharban süllyedni kezdett s a „Brünn“ gőzös sietett segélyére. A veszedelemben forgó hajót kötelekkel erősítették meg a „Brünn“ gőzöshöz, a kötelek azonban elszakadtak s a vitorlás felborult. A négy főnyi személyzet ugrással igyekezett menekülni. Három matrózt az arra jövő „Timano“ gőzös mentett meg, a vitorlás tulajdonosa vízbe fullt.

Tóth Mariska

Fiume Via Trieste 22 szám alatt most nyitotta meg újonnan berendezett **pálinka mérését és magyar kifőzését.** Ezen kizárólag magyar vendéglő a magyar közönség legmelegebb pártfogásába ajánlatik.

Apollo Színház

Igazgató: **TROPFAUER ÁRMIN**
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperial szálló közötti utcában).

Egyetlen elsőrendű családi mulató.

Naponta pont fél kilenc órakor este

nagy előadás:

Hombert és Renardó

zene-excentrikusok.

Felsen Christl

operette énekesnő.

Dechée Gyula

kómikus.

Chr. Rügammer

F A N A R A

A HÍRES OLASZ KÓMIKUS.

Ernau Hilda

táncosnő

Glück Olga

operette énekesnő

The Havards

Giolo Nda

francia énekesnő

Révész Kató

magyar diseuse

Egy hülye találmány

német sketch.

Helyárak: Páholy 5 személyre K. 15.-, Páholyulés K. 3.-, Fentartott hely K. 2.- II. hely K. 1.-

Előadás után **kabaré** szabad bemenettel. Meleg konyha egész éjjelen át!

Szépen butorozott lakás,

mely áll három egymásba nyíló szobából, előszoba, fürdőszoba, gázkályhával, villanyvilágítással s telefontal, konyha s minden mellék-helyiséggel azonnal kiadó, Tudakozódni lehet Via Flavio Gioja 3. I. 4. Telef. 16-07.

LEDERER PENZIO ABBAZIA

Habsburg villa és Park szálló.

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

ARBE

Park Hotel

közvetlen a tengerparton, teljesen új, modernül berendezve. Nagy fedett terasse. Étterem a házban. Villanyvilágítás. Pensio naponta 7 korona. Magyar kiszolgálás.

Treppler Alajos, cserépfedő

Fiume, Via Aless. Manzoni 3. sz.

elvállal eternitpala-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemezek-fedéseket, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindenféle szakmába vágó munkát, bádigos munkát a legolcsóbb áron, Pontos kivitel.

TOPICS MILAN

fogtechnikus

— Susákról Fiuméba költözött —

Via del Porto 8. szám II. emelet.

Tengeri fürdő Lusinpiccio Cigale Strand-Hotel és Bellevue penzió - Cigale -

Minden kényelmet biztosító első-rangu családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborók és valódi

Pilzeni ősforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

LIDO PENSIO Abbaziában

A Súdstrandon a legyobb magyar otthon.

Kérjünk prospektust (Budapestben a „Rémi“ szálló portásánál is kapható.) Legmérsékeltőbb árak. Kitűnő konyha, gyönyörű szobák

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrovidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cataaiók csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

Ha Budapestre megy keresse fel okvetlen

Putzer György éttermeit

Budapest VII., Dohány utca 40. sz.

Vidékiek találkozó helye! :: Színház után friss vacsora!

Külön helyiség.

Villás reggeli.

Tudja Ön már,
: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható **csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen** valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag! **Budak D.** gyógyszer-tárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

„Commercio“ kávéház
 Fiume, Piazza del Commercio 4
Ujonnal berendezve.
 Kétféle kávéházi italok -- Éjjel nyitva.
 Naponta éjjel 2 óráig elsőrendű bácskai tamburás hangverseny.

SCHÖNL. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNL.
 A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.
 Via Carducci 12. II. em.
 Telefon 11-99.

ETTEREM
LUSSINGERANDE. Caffè Restaurant Bolkovic
NARODNI DOM
 Villásreggeli, ebéd vacsora.
 Nagyon olcsó árak, frissen csapolt sör.
 Egyetlen kávéház, közvetlen a kikötőben.
 Jó kávéházi italok.
 Fagyalt. Jegeskávé

Kávé és Tejmerés
 Fiume, Via Carducci 8. - Friss tei és tejtermékek, kívánatra hához is szállítatnak.
Kávé. Csokoládé. Tea.
 Magyar, német és olasz lapok.
Olcsó árak!
 Számos pártfogást kér
Ljubich Jozefin tulajdonos

Ha egészségét félti
„ADRIA“
 savanyu vizet igyék,
 mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénsavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatásu.
Mindenhol kapható!
 Tótfőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

Egy koronás heti részletre
 mindennemű vászon, kézmű, függöny, kép, képkeret és tükörárú.
 Levelezőlap hívásra megbízottam hához jön.
Weisz Márk
 Telef. 15-56. Fiume, Via Carducci 16. III.

Hartweg Testv.
 Fiume, via Acquedotto 11. sz.
 Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

MEGNYILT
Risztics Milán
 fodrászüzlete
 (VUJA M. mellett).
 Hygienikus. Modern.

„Mercur“ kávéház
 az indóházzal szemben.
 Egész éjjel nyitva. - Amerikai biliárd. - Figyelmes kiszolgálás.
 Tulajdonos: ZAGORC FERENC

Ára 30 K.

Nincsen Önnek rendes háztartása ha Eclipse dagasztógépe nincsen
 3 perc alatt lehet vele bármilyen tésztát tökéletesen átdagasztani.
 Minden vas- és edényüzletben kapható.
 Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company képviselője, Eckel Egon, Fiume Via Carducci 14. sz.

Hálószoba Butorberendezések
 és egyes
 Butordarabok részletre is kaphatók
MERENOVITS S. bútorkereskedőnél
 Via Giuseppe Parini 6. szám.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.

FIUME.
 Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
 táblácskákban.

 VÉDJEGY.
 A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Nattich Henrik
 Fiume, Corso 35.
 Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométer-órák és láncokban jutányos árakon, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

Catti György utóda
 cs. és kir. udvari szállító
GYOGYSZERTÁRA
 a városi torony mellett
 Ajánlja magát minden orvosi rendelés számára és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszeranyagok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Winkhofer Sándor
„Eintracht“ vendéglője
Trieszt Víz Coronas 15.
 Magyar konyha. Magyar tulajdonos. Kétféle, hamisítatlan italok. Jutányos árak.

Magyar borok!
 Ajánlok kitűnő visontai és mátrahegyaljai fehér rizling és vörös borokat, szavatolt természetes tisztaságban, literjéért 80 fillérért, avagy hához szállítva, fogyasztási adóval együtt 1 koronáért.
PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápary 16.
 Legkisebb vétel 30 liter. Mintát ingyen.
 Nyomatok a „Fiume“ nyomdában Fiume.

Az Adria palotában olcsón eladó
 egy teljesen jókarban lévő
Fodrász üzlet:
berendezés.
 Butor megtekinthető naponta az Adria palotában lévő fodrász-üzletben.
 Ugyanott a női fodrász részére fizetés mellett két tanuló kisasszony felvétetik.
 Kiadó: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.